

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XLV. Argumentum. An sit Usura solvere medietatem debiti anticipati; ut alia medietas non exigatur, nisi post tempus debitum? Item an liceat uti equo in pignus tradito?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

positum mutuatorio; secus autem si nihil solvat mutuarius pro fideiussione, & sic cum Lugo videtur tenendum.

D E C I S I O XLV.

A R G U M E N T U M

An sit Usura solvere medietatem debiti anticipatè; ut alia medietas non exigatur, nisi post tempus debitum? Item an liceat uti equo in pignus tradito?

S U M M A R I U M.

1. Solutionis pactum differre, ut alia pars ante tempus solvatur, an sit Usura?
2. Obligatio civilis ubi intervenit in mutuo, ibi est Usura.
3. Injustitia, aut gravamine cessante in mutuo, cessat Usura.
4. Mutui contractus converti potest in alium immunitatum.
5. Condicio ut medietas debiti solvatur anticipatè, & alia medietas participatè? an licita?
6. Pignus, aut hypotheca est licitum pro cautione creditoris.
7. Pignus unde dictum?
8. Fructus pignoris sunt in sortem computandi.
9. Expensa ex fructibus pignoris sunt a creditore retinenda.
10. Expensarum genera tria. Et qua sint deducenda?
11. Equus datus pro pignore cuius expensis sit alendus?
12. Venditio rei cum pacto recuperandi est melius, quam ea dare pro pignore.

1 **T**ransactum cum fuerit biennium, tu mihi debebis solvere trecentos Ducatos. Ego pecunia; ideo hoc primo anno peto statim à te medietatem dicta summa, cum pacto non exigendi aliam medietatem, nisi tertio anno. Queritur, An hoc pacto sit Usuraria?

2 **E**sse Usurariam dixerunt plurimi. Quia, ibi est Usura, ubi assumitur civilis obligatio. Azor. 3. p. lib. 5. cap. 7. Vers. Quares. Sà Verb. Mutuum num. 3. Salas de Usur. dub. 10. num. 3. Vel ubi mutuatorio imponitur onus. Bonacina d. disput. 3. quest. 3. p. 3. num. 9. Sed in hoc casu uterque contrahens assumit civilem obligationem causa mutui: ego quidem expectandi medietatem post tertium annum; tu, solvendi medietatem hoc primo anno, & imponitur onus, quod potest esse gravius mihi, quam tibi. Ergo est Usura; prout Usuram esse docuerunt Petr. Navarra. lib. 3. de restit. cap. 2. num. 240. Rebell. lib. 8. qu. 4. num. 10. Molin. disp. 308. num. 4. Sotus de Just. lib. 6. quest. 1. art. 2. ad primum.

3 **N**on esse Usurariam pactionem, de qua in Casu, alii affirmarunt; siquidem ubi non est injustitia, neque gravamen inter contrahentes, ibi non est Usura; hæc enim essentialiter requirit, ut proximus injustè gravetur. Cardinal. de Lugo d. disp. 25. num. 55. Sed in Casu proposito nulla est injustitia, neque gravamen, quia si tu sentis incommodum in solutione medietatis debiti anticipatè; ego idem incommodum suscipio expectando alterius medietatis solutionem posticipatè. Igitur nulla labes hic est Usuræ. Ita sentit Molina d. disput. 308. num. 6. Vers. Hinc colligo. Tamburin. de Triplici Jur. d. lib. 9. tract. 1. cap. 4. §. 7. num. 3. Salas de Usur. d. dub. 9. num. 10. Vers. Sed quid. Lessius lib. 2. cap. 20. num. 59. Trullench. in Decal. lib. 7. cap. 19. dub. 6. num. 8. Leotard. de Usur. quest. 16. num. 37. & Caramuel in Theolog.

Moral. lib. 2. disp. 14. num. 748. cujus verba transcribit Diana part. 9. tract. 6. resol. 24. Quæ in Coordinato est tom. 7. tract. 3. resol. 61.

Prima sententia est tutior, secunda probabilis; quam nihilominus tutissimam reddi posse, ait Caramuel ibidem, si mutuator, & mutuarius dissolvant priorem contractum mutui, & novum ineant, qui innominatus erit *Do, ut Des.* id est do tibi nunc ante annum medietatem debiti, ut non petas aliam medietatem, nisi post triennium, vel hoc remedio relicto (quod videtur merè speculativum) si ille, qui rogatur anticipatè solvere medietatem, non petat dilationem pro altera medietate tanquam pretium, sed solum tanquam conditionem, sine qua non vult virtualiter mutuare, ut docet Card. de Lugo d. disp. 25. num. 57. & notat Pasqualig. decis. 184. num. 22. & placet Dianæ part. 1. tract. 8. resol. 63. Quæ in Coordinato est tom. 6. tract. 3. resol. 108.

Sed quid respondebit Confessarius ad sequentem Casum?

Mutuavi tibi centum, & pro cautione equum tuum accepi, quo utor juxta meas indigentias. Queritur, An licitè?

Pro resolutione hujus Casus datæ sunt sequentes conclusiones.

Prima est. Pro cautione creditoris dari potest vel pignus, vel hypotheca. Scaccia de Commer. §. 1. quest. 7. part. 2. ampl. 12. & ibi S. Anton. & Conrad. Hypotheca propriè consistit in re immobili, pignus verò in re mobili. §. Inter pignus. Instit. de Action. & Oblig. l. Plebs. §. Pignus. ff. de verb. Signif. ideo pignus dicitur à pugno, quasi manu apprehendatur, ut notat Angel. verb. Pignus, in princip. & Nicol. in Lucubr. Civil. d. lib. 3. tit. 15. n. 48. Actio ex pignore non nascitur, nisi res fuerit creditori tradita; at ex hypotheca nasci potest ex solo consensu, l. Pignoris 18. C. de Pignor.

Secunda conclusio est. Res, quæ pignori datur, vel est sterilis, ut annulus aureus, catinus argenteus: vel est fructifera; si fructus pariat, creditor tenetur eos in sortem computare, aut debitori reddere, cap. 1. & 2. & cap. Conquestus. De Usur. cap. Cum contra, cap. Significante. De Pignoribus, cap. Ad nostram, 1. De Jurejur. l. 1. & 2. C. de Pignorat. act. & l. 1. C. de Distract. pignor. Ratio est manifesta, quia debitor est dominus pignoris, unde si fortuito pereat, illis peribit, l. Incertum. C. Si certum petatur; res autem debet suo dominio fructificare; & pignus non datur creditori in utilitatem, sed in securitatem. §. Furri. Instit. de oblig. qua ex delict. nascuntur, idcirco si creditor fructus pignoris pro se retineret, usuram committeret, quia usura est exigere aliquid ultra sortem ratione mutui, vel formalis, vel virtualis. S. Thom. 2. 2. quest. 78. art. 2. ad 6. Molina disp. 320. Cardin. Tolet. l. 5. cap. 30. & alii plurimi, quos allegat Salas de Usur. dub. 28. num. 2.

Tertia conclusio. Licitum tamen est creditori retinere, & deducere ex fructibus pignoris expensas, tum pro collectione fructuum, tum pro exhibitione suorum laborum in custodiendo pignore, quia creditor non tenetur debitori deservire, neque pro eo laborare. Salas de Usur. d. dub. 28. num. 3. ubi ait, non obstante cap. 1. & 2. de Usur. & cap. Ad nostram, 1. de Jurejur. in quibus dicitur, deducendas esse expensas; & nihil dicitur de laboribus, nam appellatione expensarum etiam labores com-

comprehenduntur, & de contra nomine laborum etiam expensæ veniunt intelligendæ, cap. Ad nos tram. De Reb. Eccl. non alien. Cum autem expensæ aliæ sint necessariae, aliæ utiles, & aliæ ad voluptatem; primæ, & secundæ tantummodo sunt deducendæ per creditorem circa conservationem pignoris. Sylvest. Verb. Pignus quest. 12. Sæ num. 8. & Salas d. dub. 28. num. 3. in fin.

II. Quarta conclusio. Equus datus in Pignore (ut in casu) alendus, & gubernandus est expensis mutuatarii; ideo distinguere oportet, an sit equus conductitius, vel agrarius, ex quo lucrum haberi possit; vel sit equus emisarius, cujus, opera nihil lucretur. Primo modo, si à me mutuatore alimentatur equus, possum illo uti juxta meas indigentias; dummodo utilitas, quam percipio ex usu equi non excedat expensas cibarias ejusdem, & mercedem laboris in illius gubernio; super quibus expediret pacisci, & convenire cum Mutuatorio, & quatenus lucrum superet expensas, debet in sortem computari; alias esset Usura. Navar. in Man. cap. 17. num. 204. Secundo modo, si equus non est actus laborare, & lucrari, alendus est à mutuatorio; & ego eo uti non debeo absque licentia mutuatarii, nisi forte pro incolumitate equi, ne nimis otietur in stabulo. Ita, in terminis equi pignori dati, Tamburin. de Tripl. Jur. dict. lib. 9. tract. 1. cap. 6. §. 1. num. 5. Bonacina dict. tom. 2. De Contr. disput. 3. quest. 10. punct. 1. num. 10. & 11. & Azor. 3. part. lib. 7. cap. 7. Reginald. lib. 25. num. 589. & Cardinal. de Lugo d. disp. 25. num. 130. 131. & 132. ubi advertit, ad vitandam usuram circa fructus pignoris optimum remedium esse, si id quod datur mutuanti, non detur in pignus, sed vendatur pro debito, cum pacto retrovendendi, quando idem pretium sibi reddatur; tunc enim per venditionem mutuator factus est dominus, & fructus intermedii temporis ad eum pertinent, dum tamen vendatur pretio justo saltem infimo, quod tale erit, etiam si sit infra pretium commune, propter pactum retrovendendi, quod facit rem minoris valere.

DECISIO XLVI.

ARGUMENTUM.

Triplici similitudine Magistri, Medici, ac Patris suadentur Parochi providere sibi de Confessario stabili, qui secum agat officium supradictorum trium.

SUMMARIUM.

1. Confessarium unum, & eundem an expediat semper habere?
2. Confessarius gerit officium Magistri, Medici, ac Patris.
3. Homines instruendi sunt ab aliis hominibus.
4. Exempla SS. Patrum, qui ab aliis hominibus sunt eruditi.
5. Nemo sibi ipsi fidere debet intelligentia rerum spiritualium.
6. Stultus est qui credit esse sapiens.
7. S. Augustini mira humilitas.
8. Medici sibi ipsis mederi non solent.
9. Infirmitates spirituales à Confessario curanda.
10. Mortificatio cur nominetur Crux?
11. Patre spirituali quam ob causam quilibet indigeat?
12. S. Ambrosii documentum de utilitate Patris spiritualis.

Doct. Clericali Tom. II. Lib. IX.

Quot, & quæ sint causæ, quibus expedit unicuique Parochus habere Confessarium suum determinatum, cui conscientiam suam aperiat, & omnium operationum suarum rationem reddat?

Ad hunc casum dictum fuit, tres esse principales causas; scilicet, quia Confessarius vicem gerit Magistri, Medici, & Patris. Porro omnis Parochus ut in suo munere rectè procedat, (pro ut etiam quisque mortalium) eget Magistro, qui eum instruat; Medico, qui ei medeatur; & Patre, qui illum in via spiritus fovere, & solari valeat.

Magistro eget Parochus ad sui ipsius instructionem; siquidem hæc est provida ordinatio Dei, ut homines instruantur non ministerio Angelorum, nec tantum inspirationibus celestibus, (quod si vellet, Deus efficere posset) sed alterius hominis, Confessarii scilicet, documentis. Hinc Moyses (etsi familiaris esset cum Deo) à Jetro audivit optimum consilium deputandi Judices in sui levamen. Exod. 13. Samuel ter vocatus à Deo voce simili, qua vocabatur ab Heli, ad eum currere prius fecit, quam sibi Deus loqueretur, ut sciremus ad Sacerdotem Confessarium nostrum recurrendum esse, ut in rebus dubiis intelligamus voluntatem Dei. 1. Reg. 3. 4. Josue profecit submissus Moyse, Elifas Elias, Paulus Ananias, deinde Petro, & aliis Apostolis; paucique fuerunt, quos immediate Deus erudierit in rebus spiritualibus, ut auctoritate S. Gregorii Papa ostendit P. Ludovicus à Ponte S. Jesu in opere inscripto Quidam spirituale part. secunda. tract. 4. cap. 2. per totum. B. Joannes à Cruce in Ascensu Montis Carmeli lib. 2. cap. 22. & Rodriguez In Exercit. Perfect. p. 3. tract. 7. à cap. 1. & seqq. Idcirco ait Dominus: Ubi sunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum, Matth. 18. 19. Non dixit Unus, sed duo; quia ut confiderat B. Joan. à Cruce d. cap. 2. neminem sibi ipsi soli fidere debet circa rerum spiritualium intelligentiam; sed Magistrum, Dei Ministrum, assumere oportet; alias, Va soli, quia cum ceciderit, non habet sublevantem se. Eccl. 4. 10. & rationem manifestam reddit S. Bernard. Epist. 27. nam Qui se sibi magistrum constituit, stultus se discipulum subdit. Cum igitur in tot rebus dubiis Parochus indigeat consilio, & instructione aut pro se, aut pro ovibus suis, optimum est, ut proprium Confessarium sibi determinet, quem frequenter tanquam Magistrum consulat, & cujus ore Deus ei voluntatem suam sanctissimam notam faciat.

Nec objiciat quis, Parochum adeo sapientem esse posse, ut nullius egeat consilio: quandoquidem talis assertio indicat stultitiam, non autem sapientiam, sicut scriptum est; Via stulti recta in oculis ejus; qui autem sapiens est, audit consilia. Prov. 12. 5. Et observatu dignissimum est testimonium S. Augustini, qui de se sene, & tantis literis, & prudentia ornatissimo dixit; Ego senex à juvene, ego Episcopus tot annorum à Collega nondum amiculo paratus sum doceri; ut habetur in cap. Si habes. 34. quest. 3.

Medico pariter Parochus opus habet, ut propriis spiritualibus infirmitatibus, (passionibus scilicet, fragilitatibus, & aliis animi ægitudinibus) medeatur, juxta illud: Da locum Medico, etenim illum Dominus creavit; & non discedat à te, quia opera illius sunt necessaria, Eccl. 38. 9. Circa quem